

Varför gäller den etiska värdegrunden i SLL inte ledning och styrning?

Dela:

[Dela 46](#)

[Tweeta](#)

0

[in Dela](#)

[Mail](#)

[Skriv ut](#)

Detta är opinionsmaterial. Åsikterna som förs fram här är upphovsmannens egna.

Organisationen Score, Stockholm centrum för forskning om offentlig sektor, som drivs gemensamt av Handelshögskolan i Stockholm och Stockholms universitet, publicerade tidigare i år rapporten "*Etisk kompetens i ledning och styrning av vården*" författad av Erica Falkenström och Anna Höglund.

I inledningen skriver de: "Med etikens hjälp är det möjligt att systematiskt bedöma konsekvenserna av olika handlingsalternativ innan man fattar större beslut".

Författarna valde att studera Stockholms läns landsting, SLL, med argumentet att "marknadiseringen" av vården fått störst genomslag i detta landsting. De använde följande metoder:

- Granskade ett urval av centrala styrdokument.
- Intervjuade 13 informanter (politiker, opolitiska tjänstemän och vårdgivarnas högsta chefer) följt av kvalitativ innehållsanalys.
- Genomförde fem mötesobservationer, varav fyra i landstingsfullmäktige.

Några av huvudresultaten var följande:

- Etik har en mycket svag ställning i den praktiska ledningen och styrningen av hälso- och sjukvården i SLL.
- Brist på både individuell och kollektiv etisk kompetens.
- Etik uppfattas inte som en fråga för makthavarna, utan för de professionella yrkesgrupperna i vårdens praktik.
- Inga ekonomiska resurser har allokerats för etiskt arbete.
- Det finns en tendens att selektera information och fakta så att dessa passar det egna intresset, snarare än att systematiskt samla kunskap om villkoren från olika källor, bearbeta dessa kunskaper och ta detta underlag med i beräkningen för att tjäna vårdens syfte. Detta medför en risk för att underlag för beslut blir bristfälliga.
- Den organisatoriska uppdelningen på beställare och utförare utgör ett hinder för kollektivt och organisatoriskt lärande, tillämpning och utveckling av etisk kompetens för ledning och styrning av vården.
- Budgeten är det viktigaste styrmedlet och budgeten måste hållas.

Värdegrund i Stockholms läns landsting

Resultaten i rapporten ska ses mot bakgrund av SLLs 71-sidiga skrift "Värdegrund för hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting" som undertecknades enhälligt av företrädare för sex politiska partier och publicerades 2002.

I skriften används ordet "etik" 93 gånger. Man skriver bland annat:

- "Att se till att de etiska principerna efterlevs är en gemensam angelägenhet för landstingets förtroendevalda och vårdens alla yrkesgrupper, för beställarorganisationerna och utförande enheter."
- "Landstingets politiker fastställer värdegrunden. Sedan är det beställarorganisationens sak att utforma underlag baserade på den hälso- och sjukvårdsetiska värdegrunden."
- "Sedan är det produktionsenheternas uppgift att formulera normer för sitt arbete, dvs tillämpa den hälso- och sjukvårdsetiska plattformen så att verksamhetsansvariga får en möjlighet att förverkliga beställarens förväntningar utifrån värdegrunden."
- "Den etiska och den ekonomiska styrningen kompletterar varandra."
- "Landstingets värdegrund ska ses som en ansats till en organisationsetik."
- "Målstyrning fungerar inte om inte målen vilar på en tydlig vision och ett etiskt förhållningssätt."

Slutsats

Den färskaste rapporten från Score kontrasterar starkt mot SLL:s enhälligt antagna värdegrund och sjukvårdsetiska plattform. Om uppgifterna i Score-rapporten är korrekta finns uppenbarligen ett stort glapp mellan "bör" och "är" i SLL. Hur är det möjligt att landstingets ledning inte beaktar sina egna, enhälligt framtagna etiska principer för ledning och styrning?